

گزارش

هوشمندی در سیاست همسایگی

بررسی پیمان پکن و ازسرگیری ارتباط ایران و عربستان

محمد حسین طارمی
خبرنگار

صالحی، وزیر اسبق وزارت خارجه، در نشست هم‌اندیشی هوشمندی در سیاست همسایگی، در رابطه با توافقات پکن گفت: امروزه چین با هوشمندی هم با ایران و هم با عربستان بازی می‌کند و فکرش این است که اگر اتفاقی بیفتد، بتواند دیگری را حفظ کند. در توافق ایران و عربستان چین از فردای ایران امتیاز می‌گیرد. در مصاحبه‌ای گفتیم، ای کاش توافق ما با عربستان بی‌واسطه بود و خودمان بر سر میز می‌نشستیم.

نسبت توافق پکن بر نقش آفرینی نظامی و امنیتی عربستان سعودی در پرونده جنگ یمن و تأثیرات آن بر عملیات طوفان الاقصی و مناسبات آن با دولت نجات ملی یمن، نقد و بررسی گردید.

ضیایی در ابتدا و در پاسخ به سؤالی در مورد نقش تاریخی انگلیس در تشکیل حکومت سعودی گفت: به شهادت تاریخ، ما تا قبل از ۱۹۲۳ یا ۱۹۲۴ کشوری که تحت عنوان «مملکت حجاز و النجد» بین فاصله ۱۹۲۴ تا ۱۹۳۲ تشکیل شد و در ۱۹۳۲ به بعد تحت عنوان کشور سعودی عربی شد. در ۸ سال این اتفاق افتاد.

وی افزود: عنایت داشته باشید که بعد از ظهور اسلام به دلیل اینکه شبه جزیره عربستان موقعیت جغرافیایی مرکزی برای ایجاد یک تمدن سیاسی و ژئوپلیتیک ندارد، مرکزیت از آنجا خارج شد و در دوران امویان به سمت مدیترانه رفت و سپس به حوزه بغداد رفت و از قرن ۷ میلادی می‌بینیم که عربستان به خصوص حجاز، در موقعیتی هستند که به نوعی از ولایت بغداد یا عراق عرب موقعیت سیاسی می‌گیرند و

البته این تحلیل برخلاف تحلیل اصلاح‌طلبان که سیاست را صرفاً صفر و صد می‌بینند، از سرگیری روابط با سعودی به معنای پایان اختلاف نیست و هنوز دو کشور در برخی مسائل با هم اختلاف نظر دارند.

به همین منظور نشست هم‌اندیشی تحت عنوان «هوشمندی در سیاست همسایگی» به همت اندیشکده سبا، در خانه اندیشه‌ورزان با حضور دکتر علی اکبر صالحی وزیر اسبق امور خارجه و ریاست اسبق سازمان انرژی اتمی، دکتر مصطفی مصلح‌زاده سفیر سابق ایران در اردن، دکتر مجید ضیایی کارشناس ارشد تاریخ و جغرافیای سیاسی بین‌الملل، دکتر مهدی خراتیان کارشناس ارشد روابط بین‌الملل برگزار شد.

در این نشست، علاوه بر مسائل تاریخی و ژئوپلیتیک سرزمین عربستان سعودی و رابطه نفت و امنیت در شکل‌گیری مناسبات آن و بلوک غرب، امریکا و رژیم صهیونیستی، میزان هوشمندی جمهوری اسلامی ایران در روابط و توافق با عربستان سعودی در پکن پرداخته شد. همچنین در ادامه

فی‌مابین رژیم سعودی و ایران در سال‌های اخیر داشته باشیم، به خوبی نشان می‌دهد آل سعود قبل از ماجرای سفارت و دقیقاً هم‌زمان با سیاست‌های دولت روحانی در عرصه سیاست خارجی، اقدامات خصمانه خود را علیه ایران و شیعیان علنی کرده بود.

برخی کارشناسان معتقدند این موافقت ایران تناقضی با مواضع انقلابی علیه حکام سعودی نداشته و نخواهد داشت. چه بسا مواضع انقلابی و محکم در مقابل دشمنی سعودی‌ها باعث عقب‌نشینی ریاض در مقابل تهران شده است.

اسفند سال گذشته، در فروردین ماه سال جاری نیز سه دور تلفنی گفت‌وگو کردند تا مقدمات دیدار رسمی خود را فراهم کنند. میانجیگری چین در توافق ایران و عربستان و احیای روابط این دو کشور، باعث شد تا بی‌اعتباری تحلیل برخی اصلاح‌طلبان را در زمینه مسائل بین‌الملل عیان‌تر کند. برخی که امروز مدعی هستند نقطه شروع اختلاف یا به هم خوردن مناسبات ایران و عربستان سعودی، ماجرای حمله به سفارت عربستان در ایران بود، آیا واقعیت دارد؟ این دروغی است که برخی اصلاح‌طلبان در سال گذشته مطرح می‌کردند. اگر مرور کوتاهی از اتفاقات و تحولات

اواسط فروردین ماه سال جاری بود که حسین امیرعبداللهیان، وزیر خارجه جمهوری اسلامی ایران و «فیصل بن فرحان» وزیر خارجه عربستان سعودی بعد از توافقی که یک ماه قبل یعنی اسفند ۱۴۰۱ در پکن بین دو کشور حاصل شد و بعد از حدود ۷ سال و ۳ ماه از قطعی روابط دو کشور که به صورت یکجانبه از سوی عربستان و در پی تجمع مقابل سفارت و سرکنسولگری این کشور در ایران و ورود به این اماکن در واکنش به اعدام شیخ نمر صورت گرفته بود، به صورت رسمی با یکدیگر دیدار و گفت‌وگو کردند. البته دو وزیر در حاشیه نشست بغداد-۲ در اردن هم دیداری کوتاه داشتند و بعد از توافق

ضیایی گفت: اگر کانال سوئز نبود، باید کل قاره آفریقا را دور می‌زدند. این کانال بسیار مهم بود. این اهمیت آنقدر مهم بود که بعداً کشور جعلی اسرائیل را برای حفاظت از این کانال ایجاد کردند. اسرائیل صرفاً یک پاسگاه برای حفاظت از کانال سوئز است

